

Yunak

1 2000

Пластовий Журнал

ЗМІСТ

Гетьманські вірлиці 2 - 3

Про дівчинку Іфру 4

Про бубни і Гітари 5

Роман Шухевич-Тарас Чупринка 6

Українська Повстанська Армія 7

Портфоліо - Про Ладу і Скитів 8

Золото Кочовиків 9

Орликіяда '99 10-11

Пласт у Криму 12-13

Табори - в Польщі 14

Табори - в Німеччині 15

Табори - в Олеську 16

Табори - в Івано-Франківську 17

Дні Пласту у Києві 18

ЮНАК - Журнал пластового Юнацтва

Орликіяда в Івано-Франківську і Лист 19

Спортивна боротьба 20-21

Що 10-ий курінь планує 22

† Олесь Гоголь 23

Різне 24

Соборні Маланки обкладинка

1(350) 2000

ISBN 0044-1384

Ціна: \$4.50

Редактор

пл. сен. Оксана Закидальська

Мистецький концепт

Юрій Онух

**Мистецьке оформлення
і макетування**

пл. сен. Оксана Закидальська

Адреса редакції

Yunak

2199 Bloor Street West

Toronto, ON M6S 1N2

CANADA

Fax: (416) 763-0185

Адреса адміністрації

Plast Publishing

144 Second Ave.

New York, NY 10003-8305

USA

Fax: (212) 533-8991

Виготовлено на системі PowerMacintosh 7100/80/QuarkXPress 4.04 при КПС-Канаді

Видруковано заходами The Basilian Press, Toronto, Ontario, Canada.

РЕДАКЦІЇ

Перше наше число в новому році — і в новому тисячолітті. Знова надійшло багато матеріалів про те, як ви пластуєте — про табори, змаги, проекти і нові ступені. В цьому числі багато матеріалу з України через те, що я була в Києві в листопаді минулого року на крайовому з'їзді який відзначив 10-ліття відродження Пласту в Україні.

Вперше зустрілася із пластунами з Криму, які були на з'їзді. Це, що існує Пласт в Криму — доказ, що за 10 років від свого відродження в Україні, Пласт став все-українською організацією. Також вперше крайовий з'їзд відбувся в столиці України — в Києві.

Вамериканських пластових станицях почалися святкування 50-ліття Пласту в Америці і це була тема Орликіади '99. Чекаємо на дописи про те, як у ваших станицях відзначено цю річницю.

Чи думаєте, що вже час, щоб Юнак появилася на Інтернеті? Ми думаємо над цим, але хочемо виробити таку сторінку в українській мові. Чи ви готові не тільки читати на Інтернеті по-українському, але й навчитися вписувати листи і інформації в українській мові? Це можливо, але треба буде трошки попрацювати. Напишіть, що ви б хотіли бачити на такій сторінці Юнака!

СКОБ!

Оксана Засидицька
РЕДАКТОР

Знова Богдан Яцишин! Це вже другий раз, що ми вирізняємо Богдана як нашого співробітника. Богдан — фотограф, автор знімок з України, які є в цьому числі. Богдан не тільки їздить по таборах і пластових

Імпрезах в Україні і фотографує. Він також збирає інформації і пише статті, які передає і пересилає до Юнака. Завдяки Богданові, ви можете бачити і читати найновіші вісті про пластування в Україні.

Богдан не тільки фотографує а сам викликає свої фотографії. Це не тільки заощаджує гроші, але дає йому контролю над друком фотографій. Напевно погодитися, що маємо до діла із справжнім мистцем!

Богданна Дідух

Богданна, член гуртка *Незабудьки*, 14-го куреня ім. Ольги Кобилянської, народилася в Монреалі, а в 1991 році переїхала до Ст. Кетеринс, де живе сьогодні. Батьки Богданки — пластуни сеньйори Орест і Наталка Дідух.

Свої новацькі літа Богданна провела на таборах на Батурині; в юнацтві кожного літа їздила з куренем на табір; відбула вишкіл *Золотої Булави*. Була в провіді свого гуртка і куреня, а від 1996 до 1998 — курінною. Два рази одержала III-пластове відзначення за провідництво. В 1996 році закінчила новацький вишкіл і є сестричкою роїв *Підсніжки* і *Тигри* в своїй станиці.

Богданна закінчила українознавство і цікавиться народними танками — від 1989 р. є членом танцювального ансамблю *Дунай* і (1997-98) вчила дітей (7-8 років) танцюват. Була вибрана королевою української громади на фестивалі *Folk Arts* а в 1999 — *Miss Congeniality* на цьому фестивалі.

(Зліва) пл. сен. Орест Дідух, гет. пл. вір. Богданна Дідух, п. Евдокія Опарик (баба Богданни), пл. сен. Наталка Дідух, Славко Дідух (брат Богданни)

Богданна виявляла взірцеву пластову поведінку під час всіх років свого юнакування і корисно працювала в Пласті і в громаді. Вона служила приміром доброї пластунки своїм ровесникам, доброї курінної всім членам свого куреня і доброї новацької виховниці своїм новачкам і новакам. Богданна здобула довіру виховників і провідників в станиці і на таборах, про що свідчать її відзначення. — зв'язкова, пл. сен. Марійка Кобзан-Дяків (уришок з життяпису)

ВІРЛИЦІ ГЕТЬ МАНСЬКІ

Лариса Гудь

Лариса, член гуртка *Соняшники*, 4-го куреня ім. Ольги Басараб в Філадельфії, народилася 1 червня, 1982 в родині др. Юрія Гудя і др. Оксани Балтарович. Лариса пластує від новацтва і ще в ранніх роках свого юнацтва вона виявила провідницький хист — коли її гурток втратив виховницю, Лариса, як гурткова, сама провадила сходами страючись втримати *Соняшників* як діючий гурток. Лариса була гуртковою, курінною і одержала четверте і третє відзначення. Вона є добрим організатором і має творчий хист — на Орликіяди '99 і '98 написала сценки, які були нагороджені. Лариса була першункою на таборі юначок на Вовчій Тропі в 1997 році і з замилюванням згадує *Золоту Булаву*, яка дала їй велике надхнення до пластової праці. Лариса закінчила Вишкіл Юнацьких Впорядників і провадить гурток юначок в станиці.

Лариса є на останньому році середньої школи і все була відзначеною учени-

цею в американських школах. За свої досягнення вона має цілий ряд нагород та призначень, напр. *National Merit Commended Student*, секретар і скарбник *National Honor Society*, участь у *National Youth Leadership Forum* в Вашингтоні. В українській школі, Лариса організувала інсценізацію творів Тараса Шевченка на Шевченківських святах.

Лариса любить музику і навчилася грати на гітарі з любов'ю до українських і пластових пісень. Вона береться до завдань з охотою, виконує їх докладно і на все знаходить час — від неї не чути "не маю часу, не можу, не хочу, не треба". Її ентузіазм запалює інших до праці. В неї лагідний характер і вона все готова допомогти другому. Лариса — оптиміст і не звертає уваги на перешкоди а прямує довести діло до кінця.

— зв'язкова, пл. сен. Марія Леськів (уришок із життяпису)

Іменування Лариси Гудь при участі Начального Пластуна

Андрея Фіголь

Андрея, член гуртка *Кульбаби*, 10-го куреня ім. Ольги Косач, пластує від 6 років життя. Протягом свого юнацтва, Андрея виконувала різні курінні і гурткові діловодства. В грудні 1998 р. Андрея брала участь в Світовому Скавтському Джемборі в Чілі як представник Пласту Канади в делегації Пласту України. Андрея провадить рій новачок *Соняшники*, а від листопада 1998 року, також є виховницею гуртка юначок *Троянди*. Андрея відбула новацький і юнацький вишколи виховників і в 1999-му році підготувала програму табору новачок, на якому була бунчужною.

Андрея є ученицею 13-ої класу *Bishop Allen Academy*; вона кожного року була на списку відзначених учнів і є активна в різних шкільних заняттях. В наступному році, Андрея планує вступити на Торонтонський Університет, на загальні гуманітарні науки, а пізніше студіювати журналістику. Андрея вчилася в українській школі ім. Цюпи Паліїв і в 1997 році успішно здала матуру з найкращими оцінками. Тепер Андрея працює в цій школі як адміністратор.

Головне зацікавлення Андреї — провідництво та суспільні зв'язки. Вона любить працювати із різними людьми, зустрічатися, обмінюватися думками, дискутувати і подорожувати. На гетьманську пластунку вірлицю, Андрею рекомендовано за її активність в Пласті і в громаді, за її взірцеву поставу впродовж всіх років юнакування, за суспільний змисл, ентузіазм до праці і провідницькі вміння, за життєрадість і вміння притягати інших до співпраці.

— зв'язкова, пл. сен. Міка Гембатюк (уризок з життяпису)

ГЕТЬМАНСЬКІ ВІРЛИЦІ

Христя Жаровська

Ділянки зацікавлення і роботи Христі: медицина, охорона здоров'я і антропологія. Христя має закінчені студії у всіх трьох ділянках. Медицину студіювала на *McMaster University* в Гамільтоні; охорону здоров'я (*Public Health*) на

ДЕ ВОНИ? Починаємо серію статей про Гетьманських Вірлиць. Від 1953 року, коли створено (КУПО) — світову організацію Пласту — зареєстровано 34 гетьманських вірлиць. В 1980-му році, цей ступінь одержала Христя Жаровська, 4-ий курінь, Торонто.

Harvard University, а антропологію (з якої має докторат) на *McGill University* в Монреалі. У всіх ділянках має великі досягнення: здобула багато стипендій, має 11 опублікованих наукових робіт і виступала 10 разів (1993-99) із науковими доповідями на конференціях в Канаді і Америці. Працювала як лікар, викладач, дослідник і консультант. Від квітня цього року буде працювати в *International Development Research Centre* в Оттаві, де буде мати нагляд над дослідними проектами в ділянці здоров'я. Тема її наукової роботи: "Які фактори впливають на здоров'я людей в бідних країнах". Христя була два рази в Україні із групою *Приятелі Дітей* і оцінювала роботу інтернатів для сиріт яким допомагають *Приятелі*. Христя — прибрана мама 4-літньої дівчинки Іфри із Сомалі.

У відповідь на запит, "Який вплив мав Пласт на Твоє життя?" Христя сказала: "Так, мав на моє життя вплив із різних сторін. По-перше, через пластові заняття і табори, я виробила любов до природи, яка залишилася до сьогодні. Іфра вже була зі мною три рази на канойках і вона це дуже любить. Також, мені очевидно, що моє виховання, вдома і в Пласті, виробило в мене відчуття соціальної справедливості і бажання причинитися до неї. Пластове виховання дає людині певне світосприймання, навчає дивитися на світ не самолюбно, а з бажанням працювати для загального добра а зокрема для соціальної справедливості".
(Читайте на ст. 4 як Христя стала мамою дівчинки з Сомалії)

Про Іфру

Як лікар з Канади стала мамою дівчинки зі Сомалії

Коли Христя Жаровська працювала лікарем в Канаді, вона мала між пацієнтами біженців (*refugees*) із Сомалії. Їх приїхало десятки тисяч до Канади після 1990 р., щоб спастися від громадянської війни і від голоду.

Після кількох років праці як лікар, Христя рішила студіювати антропологію і вибрала, як тему своєї докторської роботи — переживання біженців із Сомалії. Півтора року пробула (1995-1996) в Етіопії, де були біженці із громадянської війни в Сомалії як також біженці із війни 1977 року між Сомалією і Етіопією. Під час праці над своїми дослідженнями, Христя познайомилася із чоловіком, який сам був біженцем, і працював для організації, яка помагала біженцям.

Одного разу, коли Христя була в домі цього чоловіка, бабуся принесла дуже хвору дівчинку-немовлятко. Дитина була виголоджена і обезводнена; мала вже два і пів місяця, але важила тільки 5-1/2 ф. Мама дівчинки померла при породі і брат мами (вуйко дитини) взяв новонароджену дитину до себе. Дівчинку назвали Іфра — що означає "будь щаслива". Родина вуйка Іфри — батьки, шестеро дітей, баба і Іфра — жили в дво-кімнатній хаті. Не було нікого, щоб Іфру кормив. Христя придбала молоко і дівчинка трохи поправилася, але незадовго її погіршилося і родина чекала на її смерть. Христя запропонувала родині, що візьме дитину до себе на кілька днів і постарється її врятувати.

Вона взяла Іфру до свого помешкання. Годувала її що дві-три години, а тому, що Іфра не могла сприймати їжі, таке годування тривало більше години. Дівчинка поправлялася і, після двох тижнів, минула головна небезпека.

Христя почала себе питалася: *Що робити далі?...* Сам тато Іфри — після смерті дружини залишився із 5 дітьми. Свою землю стратив під час війни і одержував родину збиранням дров на паливо. Тому передав Іфру під опіку її баби. Христя вилікувала дитину і була готова її повернути родині. Але ніхто з родичів не зголошувався щоб її забрати від Христі. Минув місяць. Христі порадили скликати *шір* — збір найстарших в родині, щоб публічно вирішити долю Іфри.

В громаді були два погляди. Один: Бог післав Христю, щоб врятувала Іфру. Другий: родина мусить опікуватися своїми членами і не можна віддавати дитини якійсь чужій особі. *Шір* рішив, що Іфру треба повернути до родини — до її вуйка — і що ціла родина буде відповідати за її добробут. Жінка з родини мала прийти до Христі і доглядати Іфру доки вона набере сили, щоб повернутися до свого вуйка. Але після 5 місяців, Іфра ще була в Христі. Христя часто їздила з Іфрою до села її вуйка працювати над своїми дослідженнями. Ніхто не зголошувався по Іфру. Христя почала розвідувати можливість усиновлення і 22 липня, 1996 р. Христя стала легально мамою Іфри. Тепер вони живуть разом в Монреалі.

Який вплив мала Іфра на Христі професійне життя? "Іфра — це для мене найкраща подія в житті", сказала Христя. "Але між моєю працею і нею, я не маю багато життя. Маю щастя, що коли мушу виїжджати з роботою, моя мама приїжджає з Торонта щоб опікуватися нею. Я тепер тільки на початковій роботі і не можу собі фінансово дозволити на няньку. На другий рік, Іфра вже піде до передшкілля, то може буде легше з часом".

Фото (згори):

- Христя і маленька Іфра
- На прогульці в Квебеку коли Іфра мала 3 роки.
- Іфра в січні 2000 р. в Торонті.

ПРОЄКТИ до 3-ої ПРОБИ

Ми, пл. роз. Іван Кіналь та пл. роз. Адьо Подпирка, зробили проєкт до III-ої проби — виставку історії нашого куреня, 3-го куреня ім. Івана Мазепи в Нью Йорку з нагоди його 50-ліття. Ми зібрали багато цікавих речей, включно із нагородами зі Свята Весни, Орликіяди, і т.п. Ми також виставили знімки із старих хронік куреня. Посередині нашої виставки стояв наш барабан із Іваном Мазепою. Наш курінь вживав цей барабан, щоб провадити маршом на одній ЮМПС. За барабаном ми поставили курінний прапор.

Коротка історія нашого куреня

Підготовчий курінь ім. Івана Мазепи був створений 8.X.1949. В грудні 1951 р., КПСтаршина затвердила курінь і надала йому число 3. Курінний прапор був посвячений 26-го квітня, 1953-го року. Того дня також відвідав станицю Начальний Пластун, Сірий Лев. Продовж всіх років свого існування, наш курінь брав активну участь у різних подіях в станиці, на Орликіядах, Святах Весни та Ювілейних Зустрічах. Цього року, наш курінь, разом із нашою станицею, справляє своє 50-ліття.

Збірник Пластових Пісень

Збірник
Пластових
Пісень
для гітари

73-ох найбільш популярних
пластових пісень для гітари

Включено всі акорди
у формі *tablature*

\$7.00(US) із пересилкою
(в ЗСА і Канаді)

Замовлення (за передплатою)

Talia Hud

2016 Shadywood Circle
Huntingdon Valley, PA 19006-6747
USA

Відразу вишлю книжку

З питаннями і заввагами,
пишіть на мою адресу е-пошти
Katabatic4@aol.com

пл.роз.Талія Гудь, гурток Лілеї,
Філадельфія

Роман Шухевич — Тарас Чупринка

17.VII.1907 — 5.III.1950

В цьому році, минає 50 років від смерті в бою за Україну генерала Романа Шухевича-Тараса Чупринки. Роман Шухевич для нас — символ і людина. Він символ боротьби за українську самостійну державу. Він правдивий провідник, що гине на стійці не зберігаючи себе і не шукаючи захисту в безпечному місці.

Роман Шухевич родився в Галичині, в містечку Краковець і вчився в Академічній гімназії у Львові і студіював інженерію в Данцігу і у Львові. Відбув військовий вишкіл. Від самого початку (1929), був членом Організації Українських Націоналістів (ОУН) — бойовим референтом і керівником бойових акцій проти польської окупації. За це, в 1934-му році був заарештований польською владою і засуджений на 4

роки ув'язнення. Після звільнення з тюрми в 1938 р., Роман Шухевич перейшов нелегально кордон до Чехо-Словаччини, де допомагав організувати Карпатську Січ.

З вибухом Другої Світової Війни, Роман Шухевич брав участь у різних акціях ОУН, а осенню 1943 року, під псевдом Тарас Чупринка, став головним командиром УПА. В той час УПА вела повстанську боротьбу проти двох окупантів України — німців і советів. Після 1945 р., коли советські війська окупували Західню Україну і закінчилася Друга Світова Війна, УПА під проводом Тараса Чупринки перейшла на підпільну (*guerilla*) збройну боротьбу проти радянської влади. Роман Шухевич-Тарас Чупринка загинув у бою 5.III.1950 в селі Білогорщі, біля Львова.

ШУХ

В же в гімназії Роман Шухевич — пластове псевдо Шух — брав активну участь в праці Пласту. У 1922 році zorganizував пластовий гурток Ясний Тризуб. Займався різним спортом: футболом, кошиківкою, бігом, плаванням і лецетарством і був одним із засновників Карпатського Лецетарського Клубу (КЛК). Але найбільше Шух любив водний спорт — організував вишкільні водні табори і проплив човнами всі важливіші річки Західньої України. Він старався зацікавити своїм молодим друзям зацікавлення традиціями українського Чорного Моря. В 1927 році був одним із засновників гуртка Чорноморці, який

потім став старшопластунським куренем Чорноморці. В листопаді 1950 р., після його смерті, Романа Шухевича іменовано гетьманським пластуном скобом і наділено йому Пластовий Золотий Хрест.

“Шух належав до того покоління, яке українській нації подарувала пластова організація й для якого сміх у найтяжчих умовах був законом. Це покоління шукало в життєрадісній змаганні заправи до боротьби й училося бачити життя як вічну Велику Гру.”

(проф. Володимир Янів, приятель Романа Шухевича, листопад 1950 року).

Пластун

Але збройна сила не була для сл. п. Романа остаточною ціллю самою для себе. Він бачив у ній тільки засіб, щоб добути вільність Українській Державі та бути для неї найкращою охороною. По своїй вдачі сл. п. Роман не був мілітарист. Він, хоч умів воювати і згинати в бою, любив життя так само як кожний з нас. Остаточну ціль він бачив у щасті та волі українського народу — і з цього джерела родилися його пляни політичних і суспільних реформ та політичного устрою у власній вільній Державі. І саме це підкорення любові до життя найбільшим трудам і найбільшим жертвам, що їх він переніс продовж свого короткого, але такого тернистого життя — це те справді героїчне, що слід нам шанувати і наслідувати.

(пл. сен. Яро Гладкий, Чорноморець, друг Романа Шухевича, *Молоде Життя*, листопад/грудень, 1950)

Українська Повстанська Армія

Українська Повстанська Армія (УПА) — це збройно-політична формація, що діяла на Україні 1942-1953 роках. УПА постала на Поліссі й Волині насамперед для оборони населення перед німецьким терором та перед большевицькими партизанами, які від зими 1942-43, наступали із білоруських лісів. Силою УПА було те, що вона мала підтримку населення. УПА боролась за самостійність України, за основні громадські права, за демократію, за рівні права меншостей і співпрацю з іншими поневоленими народами проти нацизму і большевизму. При УПА були створені в 1943 р. окремі загони узбеків, азербайджанців, грузинів і татар, що склалися із колишніх німецьких полонених. В Галичині перші загони УПА почали творитися в червні 1943 р. в Карпатах, де УПА виступала проти німців, які проводили терор проти населення, а пізніше, проти большевицьких партизан. В 1943-44 роках УПА начисляла 40,000 бійців.

УПА ділилася на три групи: УПА-Північ, УПА-Захід і УПА-Південь. Групи ділилися на воєнні округи, а округи на тактичні відтинки. Тактичною одиницею УПА був загін-сотня або курінь. Бойовий стан сотні становив 150-200 вояків. Загони були озброєні легкою піхотною зброєю, включаючи важкі скоростріли, гранатомети й протипанцирні рушниці і

часами малі гармати. Зброю та однострої УПА здобувала від ворога або купувала на чорному ринку. В УПА існувала тільки піхота, за винятком початків УПА, коли були й кінні частини та гармати. УПА стосувала тактику постійних маршів і несподіваних атак на ворога. Вона намагалася оминати більших боїв. УПА користувалася допомогою населення харчами, одягом та розвідкою.

В 1944-47 роках УПА також діяла в кордонах Польщі (на українських землях Перемищини, Холмщини і Лемківщини — так зване Закерзоння), щоб протидіяти примусовому виселюванню українців та протиставитися польським комуністичним органам, які тероризували українське населення. В 1947 році польський уряд домовився із урядами Чехо-Словаччини і СССР про спільний наступ на УПА — так звана операція Вісла. Цєю операцією майже все українське населення виселено із українських земель Закерзоння на північ Польщі.

Найгірший удар зазнала УПА коли загинув головний командир — ген. Тарас Чупринка. Ця втрата, роки виснаження і советський терор, призвели до послаблення й ліквідації УПА, хоч обмежені дії підпілля тривали до 1953 року. (Енциклопедія Українознавства, ст.3377-3380).

В Україні знайдено фотографії УПА

В червні 1999 року, в селі Яворів, Івано-Франківської області, 12-літній хлопець знайшов 216 негативів фільму в дереві, яке завалилося. Показалося, що це були фотографії УПА, в більшості із людей з околиці Косова і Коломиї в Карпатах, місця в яких було багато дій УПА в 1940-их роках. Фотографії були зроблені двома апаратами, один з

яких був німецької марки *Leica*, який міг належати німецькому воякові. Хто був фотографом ще не відкрито. Видавництво *Гомін України* (Торонто) планує видати пропам'ятний альбом із всіх фотографій в рік 50-ліття смерті Головного Командира УПА, Романа Шухевича — Тараса Чупринки.

Група партизан, хрест зазначає могилу.

Великодній сніданок у лісі.

Дівчата також воювали в УПА.

Під час студій, Лада відбула рік в Атеніях і брала участь у різних археологічних розкопках в Греції (Крит) і Україні (Херсонес і Ніконіон). Тепер д-р Лада Онишкевич викладає класичні науки і мистецтво в університетах *George Washington* і *Maryland*. Лади наукові роботи друкуються в професійних публікаціях і вона часто виступає з науковими доповідями. Під час своїх студій, Лада одержала кілька стипендій і нагород, одна з яких — *Kolb Fellowship* (1987-1996) — найкраще фінансована (в Північній Америці) стипендія з ділянки археології і історії мистецтва.

Скитія і Скити

Скити (в Україні вживають назву скифи) жили на північному побережжі Чорного моря від 7-го до 3-го/2-го століття перед Христом. Скитія покривала територію майже таку як сьогоденна Україна: Чорне море і Крим; на схід до ріки Дон і Азовського моря і на захід до річки Дунай.

Скити прийшли із Азії, з Алтайських гір. Вони поступово встановили свою владу над місцевими народами і створили могутнє політичне об'єднання — Скитію. Вони були кочовики-номади і переходили з місця на місце випасаючи свою худобу і коні.

Хоч скити самі не були хліборобами, вони торгували із племенами слов'ян, які жили в лісостепу і вирощували пшеницю і просо. Скити торгували із грецькими містами над Чорним морем — худобою, збіжжям, шкурами і (кажуть деякі історики) рабами.

Скитська верхівка — царі, їхні двори і військові дружини — мали у своїх руках не тільки владу але й багатства. Влада царів була деспотична і спадкова. Суспільне розмежування є доказане скитськими похованнями, які були багаті і пишні у царів і аристократії, а простими у військовиків і виробників. Скити, як і інші суспільства в той час, мали рабів і слуг. Скити були завзятими вояками і хитрими підприємцями. Вони добре заробляли на торгівлі і могли замовляти золоті вироби в грецьких майстрів.

Кургани

Кургани це скитські могили — найбільше і найважливіше археологічне джерело скитської культури. Деякі кургани були 21 м. високі і 100 м. в діаметрі. В середині курганів знаходилися поховання. Поховані тіла були пишно одягнені і прикрашені цінностями — бранзолетами, перстнями, кульчиками, нашийниками і покриттями голови. На чоловіках була зброя — панцири, ножі, мечі, луки, щити і шоломи. В гробівцях жінок часами також знаходяться зброя і панцири. В деяких гробівцях були поховані коні із золотими і срібними орнаментами.

За останніх 20 років відкрито кілька дуже важких і багатих поховань. Розкопки курганів, яких ще є около 40,000 нерозкопаних, продовжуються сьогодні в Україні.

Зброя

Лук і стріли для скитів були головні засоби мисливства і воювання через те, що їх зручно вживати на коні.

Кінні скити носили на собі короткі шаблі і ножі; щити вони вішали на собі, щоб мати вільні руки.

Лада Онишкевич на розкопках в Херсонесі на Кримі мірне геодезію.

Лада Онишкевич

Лада, археолог і історик класичного (старогрецького) мистецтва, недавно працювала асистентом проекту виставки *Золото Кочовиків – Скитські Скарби Античної України (Gold of the Nomads – Scythian Treasures from Ancient Ukraine)*. Лада також автор статті про скитів в каталозі виставки *Scythian Gold*. Лада пластувала в Філадельфії і студіювала класичні науки в Пенсильванському університеті, які закінчила в 1989-му році. В тому ж університеті здобула ступінь магістра із археології (1992) і докторат із мистецтва і археології середземного світу (1998). Тема її докторської праці — *Культові графіті на північному регіоні Чорного моря*.

ЗОЛОТО КОЧОВИКІВ

Скитські Скарби Античної України

Піхва – 4 ст. до Хр. Довжина: 54.2 см.
Золото: 62.49 гр. Знайдено в кургані
Товста Могила 1971 р. (Згори) -
Гриф-лев із рогами.

Прикраса на покривало на голову – 7- 6 ст. до
Хр. Висота: 3.3 см. Ширина: 4 см. Золото: 2.25 гр.
Знайдено в Могилі Тернівка 1898 р. В могилі
знайдено 30 таких оленів-прикрас.

Скитське мистецтво

Скити принесли зі собою свою мистецьку традицію із Близького Сходу, звідки вони прийшли. Скитське мистецтво — поєднання східних елементів з класичними грецькими, високо витончене і делікатне. Деякі вироби є з Греції, деякі витворювані на місці грецькими і скитськими майстрами. Деякі тварини, які знаходяться в скитському мистецтві — золотий

орел, леопард, лев, олень — це не степові тварини, а з Алтайських гір, звідки прийшли скити. Інші тварини — лис, вовк, джекел — степові. Тварини зображені реально. Тому, що скити були кочовики, вони свої багатства носили на собі.

Покривало на лук і стріли – 4 ст. до Хр.; Величина:
47x27.5 см. Золото: 206.4 гр. Знайдено в Мелітопільському
кургані 1954 р. Людські постаті посередині; декороване
звірами в бою – леопардами, левами, оленями і грифами.

Фініял – 5 ст. до Хр. Діаметр: верх: 13 см; дно
18.5 см; височина 17.8 см. Золото: 652.6 гр.
Знайдено в Братолубівському кургані 1990 р.
Леопард нападає на оленя. Примінення невідоме.
(Тут показано тільки верх).

“Ми, 20-ий курінь з Ньюарку”!

Цілий вікенд Орликіяди було чути цю пісню, де-небудь де ми, дівчата з Ньюарку, збиралися. Ми гордо носили наші ясно-червоні курінні сорочки 20-го куреня. Цього року, дванадцять дівчат 20-го куреня зібралися з великою охотою та завзято брали участь у підготовці та в змаганні Орликіяди, тема якої була “50-ліття Пласту в Америці”. В середині жовтня, ми перший раз зібралися на сходинах підготуватися на Орликіяду. Сидячи кругом ми почали перекидуватися думками. Кожна з нас мала багато помислів на точку та на експонат.

Під час нашої розмови, ми освідомили собі, що цього року ми не тільки святкуємо 50-ліття Пласту в Америці, а також плануємо зустрічати нове тисячоліття. Ми пригадали собі, як в Нью Йорку, на новий рік, на Times Square, паде бальон і ми рішили злучити це падіння бальона з нашим 50-літтям в американському оточенні. І так ми придумали наш малий пластовий Times Square.

Пішли ми по крамницях закупити різні матеріали на майстрування нашого проєкту. Наш плян був збудувати п'ять будинків навколо одного головного будинку, з якого мав спускатися бальон. Кожний будинок мав представляти десятиліття в історії Пласту в Америці.

В головному будинку ми збудували колесо (вирізане пилкою з дерева). Це колесо, яке крутилося, було прилучене шнурком до бальона, який спускався перед головним будинком. Кожний оборот колеса (його крутилося клямкою) спускав бальон перед числом, яке репрезентувало одне десятиліття. В той сам час як падав бальон, колесо, на якому ми приліпили знімки подій та привіти таборів того десятиліття, визирало через ніби-то екран (велике вікно в будинку).

Коли бальон висів коло числа 50, наприклад, можна було бачити як виглядали перші табори в Америці. Були числа 50, 60, 70, 80, 90 і 99. Коли бальон дійшов до 99, було видно як пластуни останнього року святкували 50-ліття Пласту в Америці.

Щоби прикрасити наш експонат, ми додали деталі з Times Square — реклами, балькони, та людей на вулиці. У нашому Times Square відбувалася парада пластунів (зроблених з горішків з різними курінними хустками які були з фільцу). Ми назвали наш експонат “Перехрестя Часу”. Остаточо, цей експонат був не тільки добре збудований (ми вложили три тижні щоденної праці), але й передав дух Нью Йорку.

Всі дванадцять нас, які поїхали на Орликіяду, дуже тяжко працювали над підготовкою до цього змагу. Але ми всю працю виконували з усмішкою. Нашою нагородою були спільні переживання. Нам не залежало на тім, щоби виграти.

подала пл. роз. Христя Баранецька

Від ред. Але юначки і виграли — 20-ий курінь здобув перше місце за експонат.

Фотографії (згори):

1. Меляса Долл, Христя Яримович, Меляса Нич, Дара Денисик і Няня Бурачинська переглядають “Юнаки” із останніх 35 років.
2. Христя Баранецька і Алекса Мілянч роблять фотокопії знімків в минулих числах “Юнака”.
3. Алекса Мілянч, Вікторія Баранецька і Маланка Мисило обдумують як будуть стояти стіни будинків.
4. Маланка Мисило показує одну скінчену стіну будинка з вікнами інформацій.
5. Слава Галібей і Няня Бурачинська майструють колесо до екрану головного будинку.
6. Перше складання головного будинку.

38 Орликіяда '99

на Союзівці

12-14 XI 1999 р.

17 загонів 170 юнацтва

25 виховників

50-ліття Пласту в Америці

Висліди змагу

Загальне точкування - юнаки

- (1) 7 курінь, Чікаго
- (2) 13 курінь, Детройт
- (3) 3 курінь, Нью Йорк

Загальне точкування - юначки

- (1) 10 курінь, Торонто
- (2) 4 курінь, Філадельфія
- (3) 2 курінь, Нью Йорк

Проект

- (1) 20 курінь, Ньюарк
- (2) 13 курінь, Детройт
- (3) 2 курінь, Нью Йорк

Точка

- (1) 10 курінь, Торонто
- (2) загін Вашингтон
- (3) 13 курінь, Детройт

Питання

- (1) 7 курінь, Чікаго
- (2) 10 курінь, Торонто
- (3) 4 курінь, Філадельфія

Гетьманівна

пл. роз. Наталя Терпляк
4 курінь, Торонто

Гетьманич

пл. роз. Маркіян Добчанський
Вашінгтон

На фото (згори):

- Учасники Орликіяди після Служби Божої коло церкви в Кергонксоні
- Два загони з Торонто із Гетьманівною
- Юнаки з Ньюарку відповідають на питання
- (зліва) Гетьманівна пл. роз. Наталя Терпляк

Фото: Ліанна Шкляр

ПЛАСТ В КРИМУ

Кримські пластуни-новачки на фестивалі.

Крим

Крим — півострів на самому півдні України, який став частиною УРСР в 1954 році. Офіційна назва Криму — Автономна Республіка Крим.

Крим складається з двох зовсім відмінних частин — Кримська Низовина на півночі і Кримські Гори на півдні.

Населення Криму — около 2,500,000 а національний склад Криму: росіяни — 63%; українці — 25%, татари — 10%.

Найбільші міста Криму — Симферопіль, Севастопіль, Керч і Евпаторія.

Пласт в Криму

Пластові осередки в Україні є поділені на округи. Одна з них — кримська округа, в якій є шість пластових груп. Найбільші пластові грипи є в Симферополі (53 члени), група Мамашай (24 члени) і в Красноперекопську (23 члени). Голова кримської пластової округи — пл. сен. Галина Каширіна — із Симферополя. Головне зацікавлення пластуни Криму — екологія. В Криму пластуни часто таборують, ходять на прогульки і організують екологічні акції разом з іншими скавтами, молодіжними групами і школами.

Кримські Татари

Татарське національне відродження почалося в Криму у 1880-их роках, але в 1918 році владу в Криму захопили російські комуністи. В 1921 р. Крим став автономною республікою Російської Федерації. У 1944 році Сталін обвинуватив татар у співпраці із німцями і проголосив примусове переселення всіх татар на Сибір, до Казахстану і Узбекистану. Хоч в 1967 році знято з кримських татар обвинувачення у співпраці із німцями, татарам було заборонено повертатися в Крим. На оборону прав татар виступали українські десиденти: ген. Петро Григоренко, Св'ятослав Караванський, В'ячеслав Чорновіл і інші. Щойно при кінці 1980-их років кримські татари почали повертатися на свої землі. Тепер є около 250,000 татар в Криму.

Всеукраїнський фестиваль народної творчості національних меншин "Всі ми діти твої, Україно" відбувся у вересні 1999 р. і завершився конкурсом. Лауреатом першого ступеня конкурсу був колектив кримських татар "Ай-Петрі", членами якого є пластуни Аніра і Ава Бекірови та Ельвіна Якубова. Під час фестивалю вони показали виставку про Пласт.

На фото: (згори)

• Кримські пластуни (стоїть зліва — пл.сен. Г.Каширіна)

• Колектив кримських татар "Ай-Петрі"

Виставка на фестивалі (зліва) Ава Бекірова

ПРАЗНИК МОРЯ

В Севастополі, 25-31 жовтня, пластова група Мамашай провела екологічну акцію присвячену Міжнародному Дню Чорного Моря. На протязі цілого тижня діти читали лекції перед учнями своєї школи і малювали плакати. В рамках акції також була проведена науково-практична конференція присвячена Міжнародному Дню Чорного Моря і фестиваль.

Конференція проходила 28 жовтня в школі #46. На ній були розглянуті проблеми Чорного Моря, методичні підходи в організації екологічного виховання. Представляли наукові роботи учнів середньої школи #46, результати соціологічних опитувань, пошукові роботи. Яскравий і незабутній етап фестивалю відбувся на місцевому пляжі, на якому працювали діти.

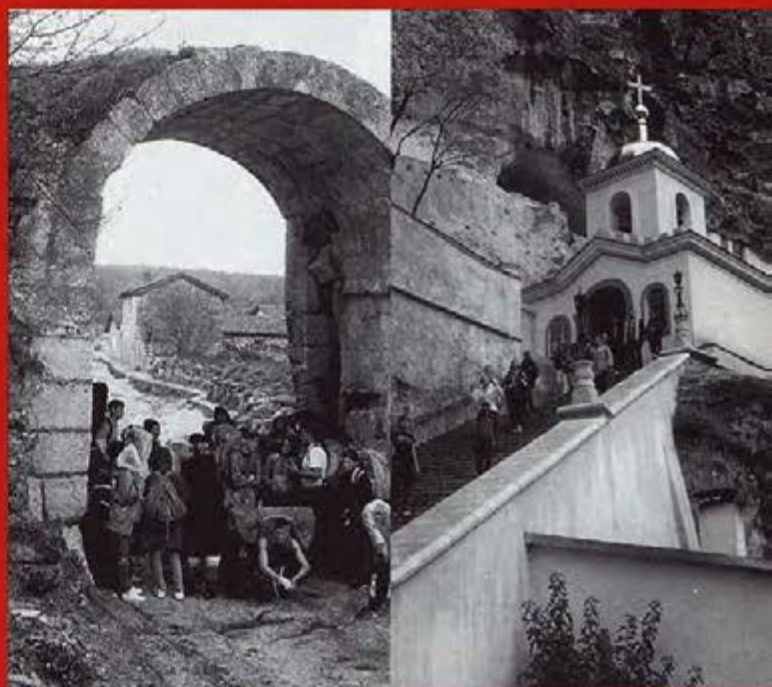
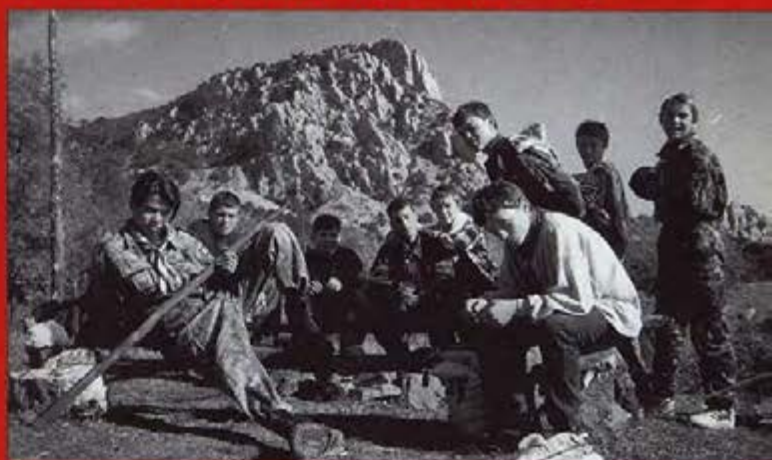
В той день і погода була сприятлива. День був соняшний і ясний. Ми любовалися красою нашого моря але нас зажурила картина, яка розвернулася на пляжі. Люди приїздили на машинах і по варварськи вивозили пісок з пляжу. Діти затримали злосних бракуньєрів. Ось тут номери машин тих людей: 043-91КС, 77-91КР, 066-51КС, 65-84КРУ і 5003КР. Свій вандалізм вони оправдували тим, що зараз дуже тяжке економічне положення в них. Нема виходу — заставляє життя, потрібно кормити сім'ю і т.п. І ніхто з них навіть не задумався над тим, що буде пізніше коли пляж залишиться без піску, а на його місці буде тільки одне болото.

Людам не відомо, що пісок — це природний захист берега моря, місце проживання величезної кількості мікроорганізмів які допомагають у вичищенні природного оточення. А на відновлення біосфери потрібно буде мільйони доларів. Беручи тепер, вони не задумуються над тим, що будуть розплачуватися їхні діти, внуки і правнуки. Але діти надіються, що лекції проведені ними для цих громадян не пройдуть безслідно і вони більше не повторять таких помилок.

Акція пройшла, але ми продовжуємо далі працювати над рятуванням Чорного Моря. Закликаємо всіх громадян України — майбутнє нашого моря залежить тільки від нас самих. Отже, від здоров'я моря багато залежить і наш добробут і стійкий розвиток України. Наша недостатня увага до моря вже б'є по нас але удари будуть ще сильніші, якщо ми не об'єднаємо наші сили для спасіння Чорного Моря — всі разом і кожний зокрема.

Ава Бекірова, Мамашай

Пластуни проводять спільні заняття із Евпаторійською Спілкою Скаутів, головою якої є Сергій Сухобайченко. Прогулянка біля Ялти (фото 1); прогулянка стародавніми містами Криму (фото 2); Успенський монастир (фото 3); Альпіністський табір — найвища точка Криму (фото 4). Всі фото: Олександр Марченко, скаут-лідер Евпаторії.

Табір у Польщі

Мінки

Табір Мінки — це один з кроків до співпраці польських пластунів з Пластом України. Великих зусиль цьому додає голова КПС Польщі, ст. пл. Мирослава Борова.

Юнацький табір — гурток дівчат Мирослави і троє пластунів з України — переходив на Мазурах, на знаменитих озерах Польщі. Водні мандрівки, теренові ігри, свято Івана Купала, яке ми спільно провели, поєднали і здружили нас. І тепер, містечко Гізічко в якому живуть пластуни Польщі, нам часто сниться.

Ми дякуємо пластунам Польщі, що вони подають нам руку співпраці. Дай Боже ці зусилля будуть оцінені і ми будемо тісніше співпрацювати.

ст. пл. Богдан Яцишин

На фото вдовині: Веслує ст. пл. Мирослава Борова, голова КПС в Польщі.
Всі фото: Богдан Яцишин

Цього літа, міжкrajовий літний табір відбувся в Німеччині, біля Мюнхену. В таборі юнаків було 14 учасників. Приїхали пластуни із різних країн, особливо з України і Франції. Спочатку табору ми поставили шатра та збудували браму до табору. Наша брама була дуже файна і мала платформу, де можна було вилізти і сісти. Одного дня забагато юнаків сіло на платформу. Брама не витримала такої ваги і завалилася. Ми мусли браму знову будувати. Цього разу ми уживали сильніше дерево і уважали, щоб забагато хлопців не лізли нараз на платформу.

Під час табору, було багато різноманітних занять: спів, майстрування, купіль і мандрівки. Ми відбули дводенну мандрівку в Альпах Австрії, куди поїхали автобусом. Ми мандрували в горах, ночували в колибі і вилізли на верх гори 2,600 метрів височини (7,800 стіп) аж до хреста. (В Альпах, на вершках гір, є високі залізні хрести, які часто є метою і пунктом відпочинку для мандрівників). В неділю була Служба Божа на поляні в лісі. Священник

(зліва) Дмитро Колесник, Михайло Горбач, Євген Охромович (спереду) Андрій Чуба

приїхав із міста, щоб її відправити. Після Служби Божої було дозвілля і приїхали гості на відвідини.

Під час табору було повне затемнення сонця. Така подія може статися в даній околиці тільки раз на століття. Кожний пластун дістав спеціальні окуляри із фільтром, щоб охоронитися від небезпечного соняшного проміння.

Ми мали велике свято з нагоди затемнення сонця. Це було справді чудово.

Табір тривав два тижні. В останню суботу ми збудували дуже велику ватру, вживаючи все дерево, що нам залишилося. Прощальна ватра дуже гарно горіла та залишила гарні спомини.

пл. уч. Михайло Горбач

В НІМЕЧЧИНІ

Кожного року я їду на пластовий табір. Місцевість табору є Гохландія біля Кенігсдорфу, коло Альпів, в Німеччині. Там є дуже гарно. Щороку є три табори: новацтва, юнаків і юначок. Цього року був мій другий юнацький табір. Наш табір називався Червона Рута. Стан табору був такий: юначок — 24, булави — 4. Продовж табору ми мали гутірки. Нас розділили на дві групи: прихильники і учасники. Я була прихильницею, але при кінці табору я здала першу пробу.

На Івана Купала всі дівчата сплели вінки із довгих трав. Ті вінки ми пустили на річку і хлопці їх виловлювали. На жаль було 24 дівчини а тільки 14 хлопців. Декотрі новаки також взяли участь у виловлюванні вінків.

Одного ранку ми збудилися і майже не перевернулися із шоку: не було брами! Що сталося? В ночі один юнак запросив нашу стійку до кухні на перекуску. Як стійка пішла, хлопці викопали нашу браму і вкинули до річки! Ми мусли витягати її з річки і наново ставити.

Ми мали дводенну прогульку в Альпи. Нас завезли автобусом до Австрії, а звідтам ми помандрували до колиби в горах. Там ми переночували і на другий день вернулися до табору.

пл. уч. Оленка Горбач

Заприсяження юначок: (зліва) Кіра, Кароліна, Оленка і Мар'янка

В ОЛЕСЬКУ

Громи — юнацький табір куреня ім. Степана Бандери відбувся в середині липня в селі Цихів поблизу Олеська. Особливість цього табору була те, що більше ніж дві третини учасників були новаци, котрі цієї осені вступають до куреня, та наймолодші юнаки-прихильники. Завдання табору було підготувати новаків до переходу в новий для них улад і перевірити поступ юнаків. Перші дні табору показали — хлопці готові до роботи. Допомогло старше юнацтво. Для більшості учасників було щось вперше — чи то перший наметовий табір чи участь у старшині.

Програма була насичена мандрівками, тереновими змаганнями, спортом, таборовими роботами. Учасники не мали часу нудьгувати. Крім того, учасники навчилися багато цікавого з історії Олеського краю. Побували в Підгородецькому і Олеському замках, відвідали Гавареччину, колиску українського гончарства. На власні очі побачили уміння майстрів, кургани, поселення древніх слов'ян.

Табір пролетів несподівано, як весняна гроза, і лишився всім спомин, як різнобарвна веселка.

ст. пл. Богдан Яцишин

На фото: Юнаки мусіли працювати, щоб заслужити на відпочинок.

Всі фото: Богдан Яцишин

В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКУ

Месники за кров

14-24 серпня 1999 р. на пластовій оселі летунського табору в селі Луквеця, що на Івано-Франківщині, було проведено міжстаничний вишкільний табір УПЮ *Месники за кров*. Його учасниками були 25 юнаків та юначок із станиць Івано-Франківська і Ямниці. Комендантом табору був ст. пл. скоб Андрій Палій, СМ. Програма була присвячена вивченню історії визвольних змагань українського народу в 1940-1950 роках.

Цікавою особливістю було запровадження вишколу бунчужних, який складався з старшого юнацтва і суттєво допомагав в проведенні табору.

Учасники табору мали ряд теренівок присвячених УПА, відвідали пластовий табір-музей на горі Сокіл. Кожен з учасників мав можливість поглибити свої знання з піонірки, картографії, першої допомоги та інших ділянок. Ряд нічних змагів викликав задоволення юнацтва. Всі ми чулися єдиною родиною.

ст. пл. скоб Андрій Чемеринський, СМ

Всі фото: Богдан Яцишин

ст. пл. скоб Андрій Чемеринський

ст. пл. скоб Андрій Палій

ДНІ ПЛАСТУ У КИЄВІ

На фото:

- (внизу) В музею побуту і архітектури.
 - Коломийські пластуни виступають.
 - (з права) На Софійському майдані, під пам'ятником Богдана Хмельницького
- Всі фото: Богдан Яцишин

(23 серпня) З нагоди десятої річниці відродження Пласту в Україні, у Києві було проведено крайову пластову зустріч Дні Пласту у Києві. Великі надії покладалися на це свято, щоб столиця побачила наш Пласт. Відкриття свята було переведено на Софійському майдані, переведення якого спостерігало багато киян і де було запрошено пресу і телебачення.

У цей же день було урочисто відкрито експозицію "Не зломимо своїх присяг" в музеї гетьманства. Після оглядин виставки, учасники свята взяли участь у тереновій грі, яка переходила по центральній частині міста.

(24 серпня) Пластуни відвідали музей архітектури і побуту в Пирогово, де були представлені фолклорні та ігрові програми осередками. Заключною точкою свята був концерт на Подолі поблизу Києво-Могилянської Академії. Коломийська станиця показала цікавий виступ, що заворожив усіх присутніх. По закінченню концерту, усі відвідали концерт естрадних виконавців на Майдані Незалежності. Після чого захоплювались барвами святкового салюту.

ст. пл. Богдан Яцишин

ОРЛИКІЯДА В УКРАЇНІ

ОРЛИКІЯДА '99

відбулася в Івано-Франківську і тема була 'На вістрі змін' — про історію і сьогодення Пласту. Юнак дістав ці знімки виступів на Орликіяді від нашого фото-графа Богдана Яцишини, але без підписів. Може ви догадаєтеся про що були точки?

(Гетьманівна: Аня Скоропат, 2 кур. ім. Олени Степанівної, Львів;
Гетьманич: пл. роз. Марко Ткач, 45 кур. ім. Пилипа Орлика, Львів.)

ЛИСТ З УКРАЇНИ

Подруга Леся Храплива-Шур прислала до Юнака цього листа від своєї родички зі Львова. Про лист подруга Леся пише: "Він дуже нагадує мені часи пластового ентузіазму з нашої алпейської молодости у Пласті в Німеччині".

4 вересня, 1999 р.

Пластую з першою вже 7 років. Спочатку була це для мене захоплива гра, тепер це стало частинкою мене самої: тим, що залишиться зі мною назавжди. Не знаю, якою я була б поза Пластом, як я жила б без вечірних співів та розповідей при ватрі, без ранкових рос Карпат, без пластового СКОБ. Усе життя я пов'язала із чотирьома словами "Сильно, Красно, Обережно, Бистро." Сьогодні я вже є пластункою-розвідувачкою, через місяць-два стану вірлицею. Багато зроблено, багато пережито, веселого, цікавого... Я належу до куреня ім. Анни Ярославни. Ми всі там різного віку, із різних родин, але коли збираємося разом, усе відходить на задній план, а залишається Велика Гра, яку почав д-р О. Тисовський.

Я відбула багато таборів, такий відомий напевно Вам, як "Золота булава", де й стала першункою. З цього табору у мене найбільш теплі спогади, адже він був останній тому, що потім був рік поступлення до університету і я змушена була взяти академічну відпустку, яка вже й закінчилася. Цей табір привезли з Канади наші пластунки. Ідея табору їм сподобалась і учасникам теж, тому задоволені усі. Я неодноразово провадила табори, тому маю досвід в організації таких заходів. Беру участь у житті не лиш нашого куреня, де була курінною, але в житті станиці: переводжу різноманітні вишколи, працюю з курінними діловодами інших куренів. Зараз хочу набирати гурток дівчаток, віком 11 років, щоб долучити їх до пластового життя і передати досвід, який набула. Пластовий провід відзначив мене другим і третім юнацькими відзначеннями.

Христина Казмірчук, Львів

СПОРТ

Боротьба (wrestling) —
клясична (греко-
римська) і вільна.
Змагуни діляться на
вагові категорії. В
клясичній боротьбі не
можна схоплювати
противника нижче
пояса, боротися ногами
чи схоплювати руками
ноги. У вільній боротьбі
все це дозволяється.
Ціль: покласти противника
'на лопатки', примусити
її доторкнутися
лопатками землі
чи підлоги.
Змагання боротьби
діляться на категорії.
Боротися один з одним
можуть борці однієї
вагової категорії.
В жіночій боротьбі є 6
вагових категорій;
Тамара змагається
в категорії 75 кг.

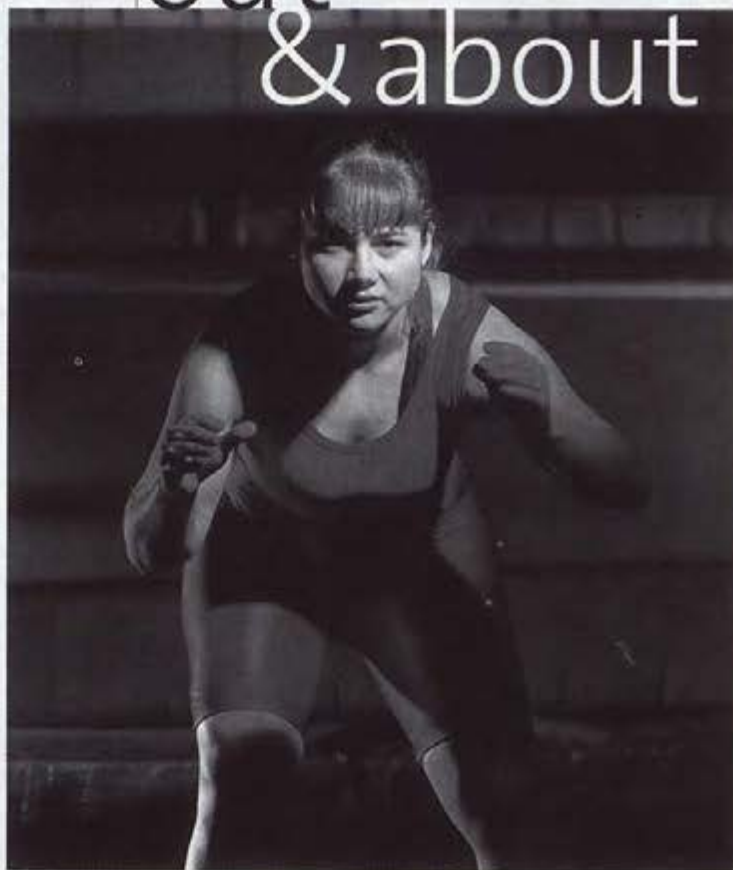
CANADIAN LIVING VOICES

out

Interesting Canadians
We're Glad We've Met

& about

Tamara
Medwidsky
Our national
champion says
wrestling isn't
just a physical
sport — you have
to psych yourself
up to face an
opponent.

Сторінка із журналу *Canadian Living*, жовтень 1999 р.

Інтерв'ю з Тамарою Медвідською — двоборцем перевів ст. пл. скоб Андрій Колос

Тамаро, розкажи нам про свій спорт.

Я почала займатися боротьбою на університеті, коли до мене підійшов один тренер і сказав мені, що він думає що я б добре боролася. Цей

спорт вимагає фізичної сили та умової спритності, щоб перемогти свого противника. Багато людей не оцінюють цей тип спорту. Він Тобі або дуже подобається, або Ти його взагалі не любиш. Деякі люди думають, що я в болоті качаюся та навіть, що це якийсь жарт — жіноча спортивна боротьба. Але це мені не перешкоджає. Кожного року наш спорт здобуває більше й більше пошани.

Ти вже маєш дуже гарні успіхи у цьому спорті.

Так, я почала тренуватися в літі 1997-го року. Я вправляла та змагалася один рік заки я виграла національний чемпіонат Канади. В жовтні (1998), як член канадської дружини, я їздила до Польщі на світові змагання, де я вийшла сьома. Я там зустріла членів української дружини. Більшість з них говорить тільки по-російському. Українська мужеська дружина є сильна.

Яким стилем боротьби Ти змагаєшся - клясичним чи вільним?

Я змагаюся у вільному стилі, де вільно ловити за ноги. В клясичному (греко-римському) стилі можна ловити противника тільки за верхнє тіло. У вільному стилі змагун виграє змаг коли має більше пунктів, або якщо покладе противника на лопатки.

Як Ти тренуєшся?

Я тренуюся 30 годин на тиждень. Ми досить багато часу віддаємо вивченню і вправам техніки. Ми також вживаємо ваги, плаваємо, бігаємо та граємо кошиківку, щоб загально гартувати тіло. Коли надходить якийсь більший змаг, ми тренуємося більш помірковано та відпочиваємо. Деякі змагання тривають 10 до 15 хвилин. Треба бути фізично і умово напруженим продовж цілого змагу. Це є дуже трудно. Ментальна гра вимагає більше зусилля ніж фізична.

Чи Ти думаєш, що Ти колись будеш змагатися проти мужчин?

Я вже вправляю з хлопцями, але правила забороняють, щоб дівчата офіційно змагалися проти хлопців у турнірах. Коли я з хлопцями вправляю, ми змагаємося на повну силу і я часто їх кидаю на землю.

Чи Ти боролася з братами, як Ти була молодша?

Коли діти виростають, більшість братів і сестер б'ються і задираються. Так, я билася з братами, але не більше ніж нормально. Вони тепер мене бояться.

Чому Тобі подобається спортивна боротьба?

Мій спорт мені подобається тому, що він вимагає інакше вироблення системи мускулів. Треба мати витривалість і максимальну силу. Також треба бути дуже швидким, щоб могли нападати і реагувати на рухи противника. Треба бути гнучким, щоб рухатися у всіляких обставинах. Я змагаюся проти другої особи, а не проти себе чи годинника. Двобій також вимагає стратегії проти опонента. Різні змагуни мають різні стилі боротьби і для мене це виклик — пристосуватися в даній ситуації проти опонента. Цей спорт має всього по трошки — тому він мені подобається.

Де Ти тренуєшся?

Я студіюю в університеті Конкордія в Монреалі. Я там також вправляю. Це мені вигідно, бо тренер національної дружини там також провадить програмою двобою. В моєму клубі є приємна атмосфера і я там маю багато партнерів. Один із них виграв срібну медаль 1996 року в Атланті. Мені університет дає стипендію і це мені помагає.

Чи Ти підготовляєшся до Олімпіади чи до якихсь великих змагань?

Жіноча спортивна боротьба не є офіційним спортом на Олімпіаді. Були чутки, що Олімпійський Комітет думає над тим, чи визнати жіночу боротьбу офіційним спортом на Олімпіаді в 2004 р. Я приготуюся до цього річного канадського чемпіонату але мені також важне, щоб випробувати своє коліно. Я його недавно скрутила і воно ще гоїться.

Бажаю Тобі всього найкращого і багато успіхів.

(Від редакції: Тамару вибрано Університетська Жінка – Атлет Року (1999) і нагороджено її повною стипендією на студії в Конкордія Університеті)

На фото: Тамара показує Даньови Колосови як боротися. (фото: Андрій Колос).

ОГОЛОШЕННЯ

Шукаємо ...

всіх бувших членів,
подруг і зв'язкових

Х-го кур. ім. Ольги Косач

в Торонті

з нагоди

- 45-ліття нашого куреня
- 150-ліття народження патронки Ольги Косач
- Посвячення нового курінного прапору

Просимо контактуватися

з нами телефонічно

(416) 762-0054

або е-поштою:

kurin10@hotmail.com

Історична фотографія

Вгорі — фотографія посвячення першого курінного прапору Х-го куреня ім. Ольги Косач в Торонті. Посвячення відбулося на Пластовій Січі, Грефтон, Онтаріо, під час ЮМПЗ'57. Хресними батьками прапору були основоположник Пласту, д-р Олександр Тисовський (ДРОТ) і пл. сен. д-р Богданна Салабан. В той сам час відбулося посвячення курінного прапору V-го куреня ім. Тараса Чупринки, Торонто. Хресними батьками були: ст. пл. Микола (Гоко) Кравців і ст. пл. Аня Дідур (Гаврилюк). Фотографію зробила ст. пл. Ліда Палій, тоді зв'язкова Х-го куреня.

Дарунок нашій подрузі — З нагоди вінчання своєї подруги, Тамари Онищук, гурток *Нечуйвітер* (Х-ий курінь) виготовив унікальний дарунок — пропам'ятну тарілку на якій всі члени гуртка підписалися і вписали свій улюблений рядок із пластової пісні.

На фото (зліва): подруга Тамара, Мотя Спольська, Тамара Балан, Наталя Юник, Тая Федорович, Зоряна Шух, Таїса Мейсон, Іванка Сливинська.

ОЛЕСЬ ГОГОЛЬ

День 11-го листопада 1999 року, приніс багатьом людям дуже сумну вістку — помер Олесь Роман Гоголь — пластун, товариш і родич.

Олесь народився 22-го жовтня 1986-го року. До новацтва він вступив 1994-го року, до роя *Довбуші* в Торонті. Той рік був початком довгої дружби — це був рік коли він зазізнався із хлопцями, які стали найближчими товаришами. В 1998-му році Олесь перейшов до юнацтва, до гуртка *Ведмежани*, XI-го куреня ім. Северина Левицького.

Олесь був розумний і добрий учень; минулого року він був на *Honour Roll* у своїй школі. До кінця першої класи, Олесь ходив до цілоденної школи ім. кардинала Йосипа Сліпого, але коли перепровадився до міста Бурлінгтону, пішов до школи *John T. Tak*. Олесь ходив до суботньої школи ім. Цюпи Паліїв, а в 1998 році перейшов до школи св. Миколая.

Олесь мав знаменитий характер — він був дотепний, розумний, завзятий коли це було потрібно і майже все — позитивний. Він помагав іншим і був

22.X.1986 – 11.XI.1999

приємний. За такий характер, Олесь одержав нагороду Новак Дня на одному із своїх перших таборів.

Олесь мав багато зацікавлень. Його улюблене заняття було грати з товаришами епічні гри: *Advanced Dungeons and Dragons*, *Magic: the Gathering*, *Axis*

and Allies та *Warhammer 40000*. Олесь також любив плавати, їздити на лижах (кажуть, що із своєї родини, він найкраще їздив), читати книжки фантазії, читати *National Geographic*, грати на системі *Nintendo 64*. Він грав на двох інструментах: на фортепіані і на тромбоні.

Родина Гоголь дуже любила їздити на родинні прогульки — разом їздили до Вашингтону, Омага, до Європи, і т.д. Остання велика родинна подорож була в 1997 році до Європи, коли вони відвідали Італію, Швейцарію і Німеччину. В Німеччині Олесь зустрів свою прабабцю — перший і одинокий раз. Коли родина Гоголь була в Америці, коло озера *Tahoe*, Олесь з батьками дійшов до самого верху гори *Heavenly Summit* — 10,000 стій висоти.

Олесь Гоголь все був добрим товаришем своїх друзів і добрим сином своїх батьків. Багато людям буде його бракувати. "Пам'ятайте його, яким він був у житті, а не у смерті". *Вічна йому пам'ять.*
пл. уч. Андрій Водославський, товариш Олесь

На фото: Олесь Гоголь (спереду) на новацькому таборі.

На фото: (зліва) Андрій Водославський, Олесь Гоголь, Маркіян Фаркавеш.

ЮНАК — журнал пластового юнацтва, видає Видавництво Пласт ЗСА-Канада, для всього юнацтва по світі. Передплати пластуни в Канаді і ЗСА треба полагоджувати через КПСтаршину свого краю. Всі інші передплати можна надсилати до Адміністрації Видавництва. Річна передплата: \$25(ам).

Матеріали до цього числа ЮНАК-а подали: пл. роз. Таля Гудь, пл. роз. Іван Кіналь, юначка Ава Бекірова, пл. роз. Тамара Балан, пл. уч. Андрій Водославський, пл. роз. Таля Терпляк, ст. пл. Дора Гапій, ст. пл. Сергій Сухобойченко, ст. пл. Богдан Яцишин, ст. пл. скоб Андрій Колос, ст. пл. Тамара Онищук, ст. пл. Ліанна Шкляр, пл. сен. Оля Ткачук, пл. сен. Оксана Балтарович-Гудь, пл. сен. Христя Колос, пл. сен. Лада Онишкевич, пл. сен. Галина Каширіна, пл. сен. Рома Горбач, пл. сен. Леся Храплива-Щур, пл. сен. Богдан Колос, пл. сен. Таня Онищук, д-р. Олег Романишин.

Пожертви на Видавничий Фонд Юнак-а

Щира подяка п. Несторові Олесницькому із фірми *Micros Retail Systems, Inc.*, який прислав пожертву в сумі \$500 на Юнак-а із листом від фірми:

We are great supporters of Yunak Magazine, Therefore, on behalf of Ivanka and Nestor Olesnycky, and on behalf of Lubodar and Zenia Olesnycky, I enclose a check in the amount of \$500 for the continuation of your excellent work.

Yours very truly, Micros Retail Systems, Inc.
by Nestor L. Olesnycky

Yunak Magazine gratefully acknowledges the generous donation of \$500 from Micro Retail Systems, Inc. and appreciates your expression of support for our publication.
Oksana Zakydalsky, editor.

Від пл. сен. Тані Петрини (Кіналь):

Пересилаю \$135 в пам'ять моєї мами, Розалії Кіналь. Бл. пам'яті Розалія Кіналь упокоїлася в Бозі 13-го жовтня, 1999 р. Народжена 26-го травня, 1911 в селі Слобода Золота, повіт Бережани. Похорон відбувся 16-го жовтня, 1999 р. в Воррен, Мішіган. **Вічна їй пам'ять!**

Замість квітів, в пам'ять Розалії Кіналь зложили:

Оксана і Богдан Бедорович	\$25.00
Наталія і Любомир Гевко	\$25.00
Ярослав Конопод	\$25.00
Стефа і Ігор Король	\$20.00
Марійка і Микола Михальчак	\$20.00
Ірена Трицепкий	\$20.00

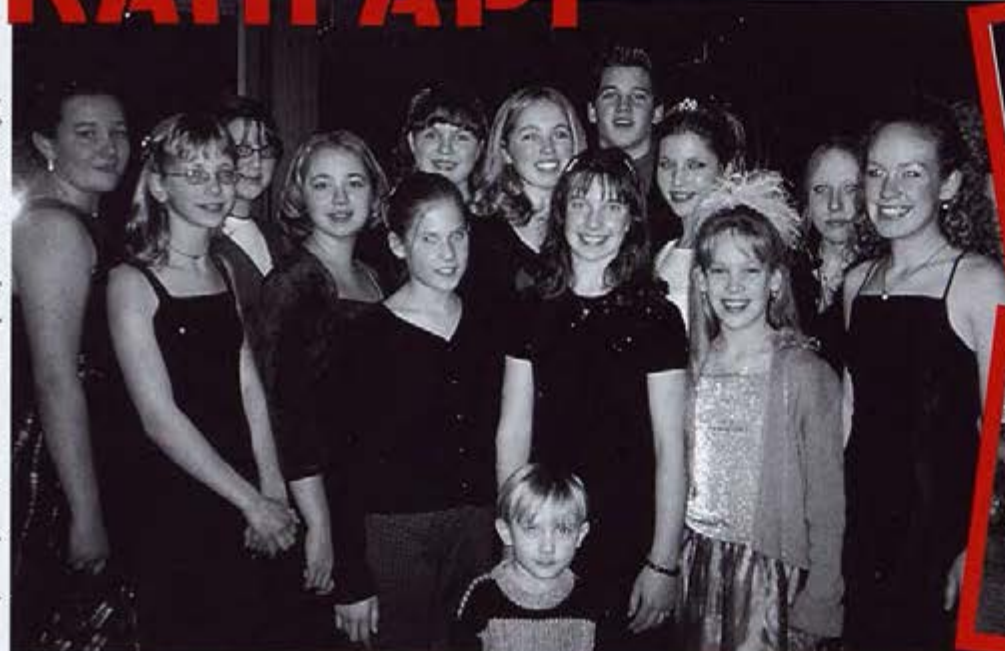
Привіти з таборів

Щиро дякуємо за привіти які прийшли до редакції із літніх таборів:

Вишкільний Табір Лісова Школа, Львівська область, Славське, Україна /ст. пл. Андрій Гарматій – комендант
Вишкільний Табір Лісова Школа, Гантер, Нью Йорк, ЗСА /пл. сен. Юрій Данилів – старшина
Вишкільний Табір Золота Булава, Батурин, Квебек, Канада / пл. сен. Андрій Мончак – референт ЗБ
Вишкіль Юнацьких Впорядників Окремо прийшли...разом дійшли, Вовча Тропа, Нью Йорк, ЗСА / пл. сен. Марта Кузьмович – комендант
Крайовий Вишкільний Табір Слідами Батьків, Вовча Тропа, НьюЙорк, ЗСА / пл. сен. Надя Нинка – комендант
Юнацький Табір За Правду, За Віру, Новий Сокіл, Нью Йорк, ЗСА/ ст. пл. Данило Бутенко – комендант
Табір Юначок Край Ранкового Сонця, Овасипі, Мішіган, ЗСА / пл. сен. Марта Козбур – комендант
Табір Юнаків САД-Ставай Активно з Друзями, Овасипі, Мішіган, ЗСА / пл. сен. Мирон Пеняк – комендант
Табір Юначок Іскри Срібноного, Вовча Тропа, Нью Йорк, ЗСА / пл. сен. Оля Ретька-Стасюк – комендант
Курінний Табір Х-го куреня Ідуть знова по дрова, Грефтон, Онтаріо, Канада / пл. сен. Міка Гембатюк – зв'язкова
Кінний Табір Кінне Село, ЗСА/ ст. пл. Арета Тритяк – комендант
Юнацький Табір Скелястий Гомін, Джаспер, Альберта, Канада / пл. сен. Еміліян Грох – комендант
Рада Орлиного Вогню Зоряна Мандрівка, Вовча Тропа, Нью Йорк, ЗСА / пл. сен. Людмила Дармограй – комендант
Табір Новачок Ангел Часу, Вовча Тропа, Нью Йорк, ЗСА / сестричка Віра Камінська – комендант
Табір Новачків Таємниці Лісу, Овасипі, Мічіген, ЗСА
Табір Новачок Країна Клеопатри, Новий Сокіл, Нью Йорк, ЗСА / сестричка Ліда Пашковська – комендант
Табір Новачків На Крилах Орлиних, Новий Сокіл, Нью Йорк, ЗСА
Табір Новачок У Царстві Русалки, Овасипі, Мічіген, ЗСА / сестричка Ітя Дзюк – комендант
Пластовий Табір Мандрівні Стежки Культури, Україна / пл. сен. Христя Назаревич – комендант
Родинний Табір Родинна Ватра, Ковінгтон, Пенсильванія, ЗСА / пл. сен. Марта Шевчук – комендант

КАЛГАРІ

Пластуни і сумівці на забаві в Калгарі. (фото: Тая Омишук)

Пластуни і сумівці в Торонті і в Калгарі привітали 2000 рік —
РАЗОМ! Відбулися соборні Маланки в обох містах. В
Калгарі, за традицією канадського Заходу, на програми

МАЛАНКА 2000

були українські народні танки. До Торонта, за традицією
канадського Сходу, приїхало багато людей з Америки —
сумівців і пластунів. На торонтонській забаві було 1,700 гостей!

ТОРОНТО

(зліва) Сумівки Петрус Гонтар і Наталя Палічук і пластуни Петро
Чурилович, Михась Шубельак і Андрій Липкестер.

Читайте в наступному числі про:

Гри теренові

Гри спортові

Гетьманські скоби - де вони?

Патрони куренів - хто вони?

